

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio AA

Chemia

Vol. XXXIX/XL

1984/1985

LUBLIN

NAKŁADEM UNIwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN—POLONIA

VOL. XXXVIII

SECTIO AA

1983

1. D. S. Gaibakian, J. K. Różyło, M. Ponieważ: Possible Optimization of Separation Conditions for Au III, Se IV and Te IV Ions by Thin-layer Chromatography with the Use of Different Supports.

Możliwości optymalizacji warunków rozdzielania jonów Au III, Se IV, i Te IV metodą chromatografii cienkowarstwowej z zastosowaniem różnych nośników.

2. M. Janczewski, K. Kurys: Effects of Molecular Structure on Optical Properties of Sulfoxide Systems. Part LXII*. 5-nitro-1-naphthylsulfinylacetic Acids and Some of Their Derivatives.

Wpływ budowy cząsteczkowej na własności optyczne układów sulfofenkowych. Część LXII. Kwasy 5-nitro-1-naftylosulfinylooctowe i ich niektóre pochodne.

3. M. Janczewski, J. Biskup, W. Majewski: Izomeria anellacji, a własności optyczne pochodnych benzotioanftenów. I. Kwasy α -(2-nafto-2',1'-b(tienylomerkapto)-propionowe i ich niektóre pochodne.

Effect of Anellation Isomerism on the Optical Properties of Benzothionaphthenes Derivatives. I. The α -(2-naphto-2',1'-b(-thienylmercapto)-propionic Acids and Some of Their Derivatives.

4. M. Janczewski, W. Majewski, J. Jurczak: The Effect of Molecular Structure on the Optical Properties of Sulfoxide Systems. 2-(3'-bromobenzylsulfinyl)-benzoic Acids and Some of Their Derivatives. IV*, **

Wpływ budowy cząsteczkowej na własności optyczne układów sulfofenkowych. Kwasy 2-(3'-bromobenzylsulfinylo)-benzoesowe i ich niektóre pochodne.

5. K. Zygo, M. Janczewski: Z badań nad syntezą i własnościami kwasów arylosulfinowych. XIV*. O niektórych pochodnych kwasu 9-fenantrenosulfinowego.

Recherches sur la synthèse et les propriétés chimiques des acides arylsulfiniques. XIV. Acide 9-phénanthrènesulfinique et quelques-uns de ses dérivés.

6. T. Jabłońska-Pikus, K. Kurys, M. Janczewski: Synteza stereomerycznych α, α' -dimetylodibenzylamin i ich benzoesanów.

Synthesis of Stereomeric α, α' -dimethyldibenzylamines and Their Benzoic Acid Salts.

7. J. Basak, K. Sykut: Studies in the Catalytic Effect of Histidine on Acetanilide Bromination by the Method of Diffusion Layer Titration on a Rotating Ring-disc Electrode.

REDAKTOR NACZELNY

Dr Gregorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio AA

Chemia

Vol. XXXIX/XL

1984/1985

LUBLIN

NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS, Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

REDAKTORZY SEKCJI

A (Mathematica) — Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS, Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS

AA (Chemia) — Dr Kazimierz Sykut, Prof. UMCS

AAA (Physica) — Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS

B (Geographia,
Geologia etc.) — Dr Edward Michna, Prof. UMCS,
Dr Józef Wojtanowicz, Doc UMCS — zastępca redaktora

C (Biologia) — Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS

D (Medicina) — Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie

DD (Medicina
Veterinaria) — Dr Grzegorz Staśkiewicz, Prof. Akad. Roln. w Lublinie

E (Agricultura) — Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie

EE (Zootechnica) — Dr Ewald Sasimowski, Prof. Akad. Roln. w Lublinie

F (Historia) — Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

FF (Philologiae) — Dr Alina Aleksandrowicz, Prof. UMCS

G (Ius) — Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
Dr Antoni Pieniążek, Doc. UMCS — zastępca redaktora

H (Oeconomia) — Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS

I (Philosophia) —
— Sociologia) — Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS

RECENZENCI

Mieczysław Kucharski, Mieczysław Lasoń, Jan Małyżko, Tadeusz Paryczak,
Władysław J. Rodewald, Józef Sawlewicz, Marian Starczewski, Józef Sliwiok,
Maria Turowska

Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Bielecka-Holda

SPIS TRESCI
TABLE OF CONTENTS
СОДЕРЖАНИЕ

1. Wanda BRZYSKA, Elżbieta SWITA	
Preparatyka i właściwości kompleksów lantanu i lantanowców lekkich z kwasem kumarowym	1
Preparation and Properties of Lanthanum and Light Lanthanide Complexes with Cumaric Acid	8
Препаратика и свойства комплексов лантана и легких лантанидов с кумаровой кислотой	8
2. Wanda BRZYSKA, Sylwester KARASIŃSKI	
Preparatyka i właściwości kompleksów toru (IV) z kwasami benzenodikarboksylowymi	11
Preparation and Properties of Thorium (IV) Complexes with Benzenedicarboxylic Acids	22
Препаратика и свойства комплексов тория (IV) с бензолдикарбоновыми кислотами	22
3. Jan Kazimierz RÓŻYŁO, Barbara OŚCIK-MENDYK, Jarosław OŚCIK	
Niektóre zagadnienia mechanizmu procesu w adsorpcyjnej chromatografii cieczowej z mieszaną fazą ruchomą	23
Some Problems of Mechanism Process in Liquid Adsorption Chromatography with Mixed Mobile Phase	42
Некоторые проблемы механизма процесса в адсорбционной жидкостной хроматографии со смешанной подвижной фазой	43
4. Grażyna DALMATA, Waldemar HAPONIUK, Kazimierz SYKUT, Jadwiga SABA, Barbara MARCZEWSKA	
Przyspieszanie elektroredukcji Zn^{2+} przez tiopiperidon	45
The Acceleration of the Electroreduction of Zn^{2+} Ions in the Presence of Thiopiperidone	53
Ускорение электродного процесса восстановления цинка тиопиперидоном	53

5. Jadwiga SABA, Mirosław DANILUK,
Kazimierz SYKUT, Grażyna DALMATA,
Barbara MARCZEWSKA

Wpływ kwasu antranilowego na polarograficzną redukcję Zn^{2+} w aspekcie efektu cap-pair	55
The Influence of Anthranilic Acid on the Polarographic Reduction of Zn^{2+} in Respect to the Cap-pair Effect	61
Влияние антраниловой кислоты на полярографическое восстановление Zn^{2+} в аспекте эффекта cap-pair	62

6. Ewa CUKROWSKA, Ignacy CUKROWSKI,
Kazimierz SYKUT, Józef GONSIOR

The Influence of Carbon and Graphite Substrates on Electrochemical Properties of Epoxy-resin-impregnated Electrodes in Voltammetric Measurements. Part I. Preparation of Impregnated Electrodes from Electrode Rods Possessing Defined Properties	63
Wpływ rodzaju tworzywa węglowego i grafitowego na elektrochemiczne właściwości impregnowanych żywicą epoksydową elektrod do pomiarów woltamperometrycznych. Część I. Wykonanie impregnowanych elektrod z prętów o zdefiniowanych właściwościach	75
Влияние вида угольного и графитного материала на электрохимические свойства импрегнированных эпоксидной смолой электродов для вольтамперметрических измерений. Часть I. Изготовление импрегнированных электродов из стержней определенных свойств	75

7. Ewa CUKROWSKA, Ignacy CUKROWSKI,
Kazimierz SYKUT

The Influence of Carbon and Graphite Substrates on Electrochemical Properties of Epoxy-resin-impregnated Electrodes in Voltammetric Measurements. Part II. Measurements in Positive Range of Potentials	77
Wpływ rodzaju tworzywa węglowego i grafitowego na elektrochemiczne właściwości impregnowanych żywicą epoksydową elektrod do pomiarów woltamperometrycznych. Część II. Badania w dodatnim zakresie potencjałów	93
Влияние вида угольного и графитного материала на электрохимические свойства импрегнированных эпоксидной смолой электродов для вольтамперметрических измерений. Часть II. Исследования в положительном диапазоне потенциалов	94

8. Ewa CUKROWSKA, Ignacy CUKROWSKI,
Kazimierz SYKUT

The Influence of Carbon and Graphite Substrates on Electrochemical Properties of Epoxy-resin-impregnated Electrodes in Volt-	
--	--

	asymmetric Measurements. Part III. The Characteristics of Hg-film Electrodes in an Aspect of ASV Measurements	95
	Wpływ rodzaju tworzywa węglowego i grafitowego na elektrochemiczne właściwości impregnowanych żywicą epoksydową elektrod do pomiarów woltamperometrycznych. Część III. Charakterystyka błonkowych elektrod rtęciowych w aspekcie pomiarów metodą odwróconej woltamperometrii	112
	Влияние вида угольного и графитного материала на электрохимические свойства импрегнированных эпоксидной смолой электродов для вольтамперметрических измерений. Часть III. Характеристика пленочных ртутных электродов в аспекте измерений методом обратной вольтамперметрии	112
9.	Jolanta NARKIEWICZ-MICHAŁEK, Władysław RUDZIŃSKI	
	On the Retention Mechanism in Liquid-Solid Chromatography with Mixed Solvents: Effects of Molecular Sizes, Intermolecular Interactions, Heterogeneity of the Solid, and Multilayer Adsorption of the Solvents	113
	Mechanizm retencji w cieczowej chromatografii adsorpcyjnej z mieszaną fazą ruchomą: wpływ rozmiarów cząstek, oddziaływań międzycząsteczkowych, heterogeniczności ciała stałego i wielowarstwowej adsorpcji rozpuszczalników	134
	Механизм удерживания в жидкостно-адсорбционной хроматографии с многокомпонентной подвижной фазой: эффект разных размеров молекул, межмолекулярных взаимодействий, неоднородности твердого тела и полимолекулярной адсорбции растворителей	134
10.	Andrzej DĄBROWSKI	
	Równanie izotermy adsorpcji z dwuskładnikowych ciekłych mieszanin na ciałach stałych uwzględniające energetyczną heterogeniczność adsorbentu oraz rozmiary cząstek składników roztworu i jego numeryczna weryfikacja	135
	An Isotherm Equation for Adsorption from Binary Liquid Mixtures on Solids Involving Surface Heterogeneity and Differences in Molecular Sizes of Components and Its Numerical Verification	149
	Уравнение изотермы адсорбции из бинарных смесей на поверхности твердых тел учитывающие энергетическую гетерогенность поверхности и размеры молекул и его нумерическая проверка	149
11.	Andrzej NIEWIADOMY	
	Otrzymywanie S-alkilowych estrów kwasu 2,4,6-trihydroksyditiobenzoesowego (TDTB)	151
	Synthesis of S-alkyl Esters of 2,4,6-trihydroxyditiobenzoic Acid (TDTB)	155

Получение S-алкилопроизводных 2,4,6-гидроксидитиобензой-
ной кислоты (TDTB) 155

12. Alicja MALISZEWSKA, Bożena MODZELEWSKA

Reakcje cyklizacji pochodnych N¹-tiokarbamylo-N³-podstawionych
amidrazonów 157

Reactions of Cyclization Derivatives N¹-thiocarbamyl-N³-Sub-
stituted Amidrazones 162

Реакции циклизации производных N¹-тиокарбамил-³-заме-
щенных амидразонов 162

13. Bożena MODZELEWSKA, Alicja MALISZEWSKA

O reakcji N³-podstawionych amidrazonów z izotiocyanianami
aromatycznymi. Część III 163

The Reaction of N³-Substituted Amidrazones with the Aromatic
Izothiocyanates. Part III 169

O reakcji N³-замещенных амидразонов с ароматическими изо-
родановыми эфирами. Часть III 169

14. Krystyna GALEWICZ

O reakcji bromowodoru 1-amino-3-hydroksyguanidyny z estra-
mi kwasu izotiocyanowego 171

Reaction of Hydrobromide I-amino-3-Hydroxyguanidine with Aro-
matic Isothiocyanate 180

O reakcji bromistowodorodnej soli 1-amino-3-гидроксигуани-
дина со сложными эфирами изородановой кислоты 180